

Original article

Views of faculty members, managers and policy makers at the Ministry of Health and Medical Education regarding the Iranian Medical Library and Information Association: a qualitative study

Farzaneh Molazadeh^a , Shadi Asadzandi^{b*} , Leila Nemati Anaraki^a

^a Department of Medical Library and Information Science, School of Health Management and Information Sciences, Iran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

^b Health Management and Economics Research Center, Health Management Research Institute, Iran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

ARTICLE INFO

Corresponding Author:
Shadi Asadzandi
e-mail addresses:
Asadzandi.sh@iums.ac.ir

Received: 28/Feb/2025
Revised: 22/Jun/2025
Accepted: 09/Jul/2025
Published: 20/Jul/2025

Keywords:

Scientific association
Medical library and information sciences
Experts
Opportunities
Challenges

10.61186/jha.27.4.34

ABSTRACT

Introduction: Scientific associations play a fundamental role in advancing science, shaping related policies, and addressing occupational and professional issues. The Medical Library and Information Association needs to reassess its internal issues and identify existing challenges, and facilities as well as emerging opportunities. Therefore, this research aimed to investigate the opportunities, threats, challenges, and solutions facing the association from the perspective of experts.

Methods: This qualitative and applied study was conducted through semi-structured interviews with 20 faculty members, managers, and policy makers from the Ministry of Health and Medical Education, all specialized in librarianship. Data were analyzed using MAXQDA 2020 qualitative data analysis software.

Results: Content analysis of the interviews resulted in 11 subcategories including association committees, information and communication technologies, individual challenges, organizational challenges, financial challenges, strengthening discipline level, strengthening individual and social level, strengthening educational field, strengthening operational policy-making and strategy formulation, which were grouped into four main categories: structure and organization, challenges, solutions, and achievements.

Conclusion: The findings indicate that the association has significant opportunities for continued activity and growth. Modeling successful associations, having a strategic plan, and developing a road map with continuous review and evaluation can guarantee the association's success.

What was already known about this topic:

- The field of medical library and information sciences has developed in response to the information needs of the general public, especially patients, professionals and health care providers.
- To achieve its goals, the association must possess a clear understanding, proper guidance, effective management and constructive interaction between the board of directors and its members.

What this study added to our knowledge:

- The structure of the association, the presence of famous and influential people within its leadership, leveraging the potential of members from various regions across the country, and growing number of graduates play a key role in association's success.
- Education and research are key factors for the association's sustainability.
- The active engagement of its committees is a valuable opportunity to educate the target community, publish more specialized journals, and develop and disseminate medical library resources.

Copyright: © 2025 The Author(s); Published by Iran University of Medical Sciences. This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License (CC BY-NC 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>), which permits any non-commercial use, sharing, distribution and reproduction in any medium or format, as long as you give appropriate credit to the original author(s) and the source.

Extended Abstract

Introduction

The scientific system of any country needs the participation of non-governmental institutions. In this regard, scientific associations are one of the most important institutions [1]. These associations are considered to be a type of civil organization that arises from the conscious and voluntary association of members of a scientific field or profession to provide the basis for the advancement of science, the regulation and promotion of scientific, moral and ethical principles through free interaction and relying on collective wisdom. They provide a link between science and practice in the relevant field [2,3]. Scientific associations can identify the scientific forces and thinkers of a society and prevent brain drain, institutionalize science and scientific thinking in the society through voluntarily scientific efforts, mobilize the scientific capacities of the society, make the country's scientific environment competitive, and help to raise the status of science and scholars [4-6]. The Medical Library and Information Sciences Association is one of these scientific associations that plays an important role in promoting librarianship as a vital profession for raising awareness and creating an informed society [7].

In Iran, the first professional efforts in the field of library association to promote the position of librarianship and information, and to achieve convergence and consensus among members, go back to the years 1961 to 1964 [8], when the general assembly of the Library Association of Iran was formed in September 1961 [9]. The Medical Library and Information Association in Iran was formed in 2013 following a workshop that was held in collaboration with the World Health Organization and the Ministry of Health and Medical Education with the aim of introducing Iran's health-biomedical information plan for the medical science librarians of the country [10]. It is obvious that the formation of the association was not and is not the only goal. On one hand, the association is a means through which the necessary platforms can be provided to solve the problems of the profession [12,13]. On the other hand, success and achievement of goals require clear understanding, proper guidance, effective management performance, and finally constructive interaction between the board of directors and the members [14].

Therefore, considering the importance and position of an association, including the Medical Library and Information Association, and its influence on the community, and the need to form a dynamic, high-quality, progressive, and responsive association, it is necessary to examine the existing association from different aspects. Considering

these factors, the current research aimed to identify opportunities and threats, challenges and solutions faced by Iranian Medical Library and Information Association.

Methods

This qualitative and applied study was conducted through semi-structured interviews with 20 faculty members, managers, and policymakers from the Ministry of Health and Medical Education in the field of librarianship. The criteria for inclusion in the interview included an academic degree in medical librarianship and information, at least 10 years of work experience in the field of medical librarianship and information, and familiarity with the Medical Library and Information Association. Participants were selected using a purposive sampling method with maximum diversity of ranks and staff among faculty members, managers, and policymakers at the Ministry of Health. Sampling was finalized after data saturation.

A semi-structured interview guide was utilized to collect data. To avoid ambiguities, each participant received information about the study and completed a consent form before the interview. The first part of the interview guide included demographic questions, while the second part comprised 14 questions related to the past status of the association, opportunities, threats, strengths, weaknesses, and proposed solutions. Notably, For the face validity, the interview guide was reviewed and approved by some experts. In addition, to confirm the content validity of the interview guide, five pilot interviews were conducted, which were considered in the final analysis.

Invitations to participate in the research were sent to participants via email or social media. To maintain data confidentiality, a code was assigned to each participant based on the chronological order of the interviews. All respondents were asked the same questions and were free to answer in any way they preferred. If a participant was unable to understand a question, the researcher provided clearer explanations to facilitate understanding. The interviewees' responses were recorded using a voice recorder and simultaneous note-taking during the interview process. The average interview duration was 30 to 45 minutes. The interviews continued until data saturation was reached. Each was conducted once per participant in a single day. To confirm the accuracy and robustness of the study, Lincoln and Guba's four criteria for the reliability of qualitative data including credibility, dependability, confirmability, and transferability were applied.

After each interview, the responses were transcribed verbatim, and the coding and analysis process was carried out. MaxQDA software was

utilized to analyze the data. Data analysis began with repeated reading of all interviews to allow the researcher to immerse in the data and gain an overall impression. The data was then read verbatim to extract codes containing key concepts and opinions. The codes were grouped into subcategories based on their similarity and degree of relatedness. These emerging subcategories were used to organize and group the codes into meaningful clusters. The subcategories were subsequently placed into main categories based on their similarity and degree of congruence.

Results

Interviews were conducted with 20 purposefully selected faculty members, managers, and policymakers in the field of librarianship at the Ministry of Health. Their demographic information is listed in Table 1. According to this Table, the interviewees were 9 men and 11 women. The majority had a PhD in library science, with only one had a master's degree. The participants were aged between 32 and 70 years and had professional experience ranging from 15 to 35 years. Notably, most interviewees have had or currently have experience in the association.

Table 1. Demographic characteristics of participants

No	Age	Sex	Education	Working history(Year)
1	41	Female	PhD	16
2	50	Male	PhD	22
3	42	Female	PhD	14
4	42	Male	PhD	14
5	39	Male	PhD	12
6	49	Male	PhD	24
7	61	Male	PhD	32
8	52	Female	PhD	25
9	70	Male	PhD	30
10	58	Female	PhD	35
11	37	Female	PhD	7
12	33	Male	PhD	2
13	32	Female	PhD	4
14	43	Male	PhD	20
15	45	Female	PhD	20
16	44	Female	PhD	20
17	36	Female	PhD	8
18	41	Female	PhD	18
19	48	Female	PhD	21
20	53	Male	PhD	10

A total of 737 primary codes were extracted after re-examining and merging similar codes, and removing the codes that were not in accordance with

the research objectives. At the beginning, the findings were categorized and reported in four main categories and 11 sub-categories (Table 2).

Table 2. Categories and sub-categories extracted from interviews

Category	Sub-categories
Structure and organization	Administrative framework
	Committees
	Information and communication technology
Challenges	Individual
	Organizational
	Financial
Achievements	Strengthening the field level
	Strengthening the individual and social level
	Strengthening the educational field
Implementation plans/solutions	Development of operational policies
	Formulation of a strategy

The findings indicated that attention to "structure and organization" was particularly important to the participants. This category was divided into three subcategories: "administrative framework of the association", "committees of the association", and

"information and communication channels". According to the interviewees, the presence of famous and influential individuals on the board of directors, appropriate geographical

distribution within the board, utilization of young talents in various sections of the association, a balanced combination of young and experienced experts on the board, the regular holding of board and committees' meetings are considered important and should be respected within the administrative framework of the association.

The second category, which should be carefully observed and monitored, concerns the challenges and problems the association has faced in the future. It is essential to identify these issues to prevent unpleasant events or to respond if they occur. Based on the findings, these challenges facing the association were categorized into three categories: "individual challenges", "organizational challenges", and "financial challenges". Another category highlighted by the interviewees is related to the achievements or outcomes the association can provide to its members and the field. At the individual level, this includes initiatives such as promoting evidence-based medicine, thereby expanding the role and status of the profession, defending the rights of the field and its beneficiaries, organizing national and international programs and conferences to increase motivation and self-confidence among members.

The final category raised by the interviewees, deemed crucial for the association's sustainable establishment and long-term activities, is the existence of implementation plans and strategies. This category was divided into two sub-categories: "developing operational policies" and "formulating strategies". By formulating operational policies, including generating income through content validation, attracting financial sponsors, forming provincial branches, fostering succession in the activities of the association, addressing employment challenges in the field, learning from successful domestic and international associations, managing conflict of interest, encouraging convergence and avoiding monotony, the association can overcome its challenges.

Discussion

The main purpose of this study was to investigate the views of faculty members, managers, and policymakers at the Ministry of Health regarding the Iranian Medical Library and Information Association. For this purpose, 20 participants were interviewed to identify the opportunities and challenges facing the association as well as experts-recommended solutions to address these challenges.

The structure of the association, the presence of famous and influential individuals in its main body, cooperation of members from various regions of the country, the increased number library departments in universities across the country, and increasing number of graduates in the field all play a key role in the success of the association. In line with our

study, Moyo [16] believes that the presence of famous and influential individuals within the association strengthens it. The leadership and management style of the association reflects on the profession. A well-organized, well-governed and well-led association conveys the impression of a well-organized professional group. This raises the professions' image provides it with a clear identity, and motivate members to join.

All participants emphasized education and research, noting that the association's committees have a valuable opportunity to educate the target community, publish more specialized journals, produce and publish medical library resources to enrich and address existing deficiencies, especially outdated and insufficiently responsive teaching resources for students. Becoming an educational hub is both an expectation and an opportunity for the association, as highlighted by the participants, enabling members to rely on it to fulfill their educational needs. In line with this study, Moyo [16] believes that the association is responsible for creating a continuous training strategy for all qualified employees at various levels of performance, which helps develop the professional standards of the field.

The findings showed that individual challenges- such as dealing with non-important and trivial issues, passivity and unwillingness to volunteer, participate or cooperate with the association- these are warning signs and a threat to the association. Therefore, it is necessary for the association to implement incentive mechanisms. Participants considered the holding of national and international programs and conferences by the association as essential and a priority, which leads to individual growth, development, effective networking among professionals. In line with the present study, Maruti, Nishat and Arasteh [1,3] also showed that association's gatherings at national, regional and international levels create opportunities for scientific and research exchange among members, effectively contributing to the growth and development of the related fields, while updating members' knowledge with various ideas and thoughts.

Limitations

One of the main limitations of this study was the reluctance of researchers in this field to participate in interviews. Additionally, this study focused on experts and faculty members to explore their views, suggesting that interviewing graduate students could further enrich and complete the research data.

Conclusion

Any association seeking progress and excellence must be evaluated by its stakeholders within a

defined timeframe. The Iranian Medical Library and Information Association is no exception, particularly as it has emerged from a period of stagnation and revitalization. This study indicates that the association has strong potentials for continued activity, dynamism, and growth. Focusing on the association's structure and utilizing the potential of members across different regions of the country are crucial. Furthermore, increasing the number of educational departments in the country, and increasing the number of graduates play key roles in the association's success. Adopting successful models from domestic and international associations, having a strategic and operational plan, and developing a roadmap can guarantee the association's success, provided these plans are regularly reviewed and evaluated by stakeholders.

Declarations

Ethical considerations: This research received the ethical approval (IR.IUMS.REC.1402.003) from Iran University of Medical Sciences. The informed consent form was completed by the participants and their identity remains confidential.

Funding: The present research has been defended in the form of a thesis in the School of Health Management and Information Sciences and has been carried out with the support of Iran University of Medical Sciences. The funder had no role in data collection, analysis and manuscript preparation.

Conflicts of interests: One of the authors (Dr. Nemati Anaraki) is currently a member of the Medical Library and Information Society. To avoid bias, she was not involved in the analysis of the interviews.

Authors' contribution: SA: Supervision, conceptualization, study design, methodology, writing— original draft, final approval; FM: Data curation, Data analysis, Resources, Data management, final approval; NA: Writing— original draft, final approval. All authors read and approved the final manuscript.

Consent for publication: Not applicable.

Data availability: The data can be requested from the corresponding author.

AI declaration: Artificial intelligence is not used in this article.

Acknowledgement: This article is a part of the MA thesis entitled " The roadmap framework of the Iranian Medical Library and Information Society from the perspective of faculty members, managers, and policymakers of the Ministry of Health and Medical Education" approved in Iran University of Medical Sciences in 2022 and with thesis code 1402-1-37-25742.

References

- Morovati M. Network of scientific associations: an opportunity to share and develop knowledge Tehran: The 9th Pioneers Congress; 2016 [cited 2021 Dec 5]. 488-93. Available from: <https://civilica.com/doc/536658>
- Zare F, Afshar E, Nooraei M. Rise and fall of Iran's first association of librarians (1966-1980). *Librarianship and Information Organization Studies*. 2012; 22(4):110-128. [In Persian]. Available from: https://nastinfo.nlai.ir/article_143.html?lang=en
- Zakersalehi G. Examining the open and hidden functions of scientific and research associations *Rahyaft*. 2001;10(23):64-9. [In Persian]. Available from: <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.10272690.1379.10.23.1.6>
- Araste H. Philosophy of scientific associations. *Rahyaft*. 2004; 14(32):22-7. [In Persian]. Available from: https://rahyaft.nrisp.ac.ir/article_13365.html
- Eslami Shabjare R, Soleymanpour R, Tabei M. Pathology of student scientific associations according to the theory of functionalism (Scientific Associations of Ferdowsi University of Mashhad). *Quarterly of Social Studies Research in Iran*. 2022;10(4):1061-91. [In Persian]. <https://doi.org/10.22059/jisr.2021.307529.1097>
- Rajabali Beglou R, Tajdari F, Sadegh Vaziri F. Strategy development for Iranian Library & Information Science Association (ILISA) based on blue ocean strategy. *Journal of Studies in Library and Information Science*. 2023;15(3):19-38. [In Persian]. <https://doi.org/10.22055/slis.2021.34265.1763>
- Rai AK. Role of library associations in the betterment of librarianship in India. *Library Waves*. 2017; 3(1):68-73. Available from: https://old.rrjournals.com/wp-content/uploads/2021/11/295-299_RRIJM200509072.pdf
- Sepehr F, Shadmanfar S. Content analysis of articles presented in Iranian library and information science association seminars during 2000-2006. *Journal of Knowledge Studies (Library and Information Science and Information Technology)*. 2009; 2(4):25-38. [In Persian]. Available from: <https://sanad.iau.ir/en/Journal/qje/Article/1040944>
- Shabani A. The new role and function of the library and information association of Iran in the development of consultative and collaborative library activities in the country. *Information Research and Public Libraries*. 2002; 12(1-2):42-4. [In Persian]. Available from: <https://civilica.com/doc/1462695>
- Zerehsaz M, Azadi T, Pazouki F. The role of the Iranian library and information science association in the informal education of librarians. *Library Philosophy and Practice* [Internet]. 2009: [1 p.]. Available from: <https://digitalcommons.unl.edu/libphilprac/258>
- Ashrafi Rizi H. Librarianship and medical information in Iran: Lisna; 2022 [cited 2022 Dec 5]. [In Persian]. Available from: <https://www.lisna.ir/white-leaf/item/5376>
- Sohanian Haghghi M. The study and survey of role and performance of Iranian Library and Information

- Science Association [Master]. Ferdowsi University, 2006.
13. Jamali Mahmoie H, Sangari M, Vafaeian A. Evaluating the performance of the library and information association from the perspective of the members. *Journal of Librarianship and Information Organization Studies*. 2015; 26(1):7-24. [In Persian]. Available from: https://nastinfo.nlai.ir/article_312.html?lang=en
14. Taghizadeh A. Special library associations: structure & goals. *Journal of Librarianship and Information Organization Studies*. 1993; 4(2):179-94. [In Persian]. Available from: https://nastinfo.nlai.ir/article_1259.html?lang=en
15. Nouri R, Raeisi AR. Hospital library standards: a missing link in the national accreditation of Iranian hospitals. *Journal of Health Administration*. 2021;24(1):9-10. doi: <http://10.52547/jha.24.1.9>
16. Abdolazadeh Estakhry G, Mohamadkhani K, Jaafari P, Gourchian N. Explaining the role of medical teachers in electronic learning environments: qualitative content analysis. *Research in Medical Education*. 2024;15(4):1-12. [In Persian]. doi: <http://10.32592/rmegums.15.4.1>

بررسی دیدگاه اعضای هیئت علمی، مدیران و سیاست‌گذاران وزارت بهداشت در خصوص انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی ایران: مطالعه کیفی

فرزانه ملازاده^۱، شادی اسدزندی^۲، لیلیان نعمتی انارکی^{۱*}^۱ گروه کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران.^۲ مرکز تحقیقات علوم مدیریت و اقتصاد سلامت، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران.

اطلاعات مقاله چکیده

مقدمه: انجمن‌های علمی در توسعه علم و سیاست‌گذاری‌های مرتبط، پیگیری مشکلات شغلی و صنفی نقش اساسی دارند. هر سازمان و نهادی جهت پیشبرد اهداف و برنامه‌ها، نیازمند بازنگری در مسائل داخلی و شناسایی مشکلات و امکانات موجود و فرصت‌های پیش‌رو است. انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی نیز بی‌نیاز از پرداختن به این مسائل نیست. هدف این پژوهش بررسی فرصت‌ها، تهدیدها، چالش‌ها و راه‌کارهای رفع چالش‌های انجمن از منظر صاحب‌نظران است.

روش‌ها: پژوهش حاضر کیفی و از نظر هدف کاربردی است. برای گردآوری داده‌ها از مصاحبه نیمه‌ساختاریافته با ۲۰ نفر از اعضای هیئت علمی، مدیران و سیاست‌گذاران وزارت بهداشت در حوزه کتابداری استفاده شد. برای تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار تحلیل داده‌های کیفی MaxQDA ۲۰۲۰ استفاده شد.

یافته‌ها: با تحلیل محتوای مصاحبه‌ها، ۱۱ مقوله فرعی شامل کمیته‌های انجمن، فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی، چالش‌های فردی، چالش‌های سازمانی، چالش‌های مالی، تقویت سطح رشته، تقویت سطح فردی و اجتماعی، تقویت حوزه آموزش، تقویت سیاست عملیاتی و تدوین راهبردها در قالب چهار مقوله اصلی: ساختار و تشکیلات، چالش‌های پیش‌رو، راه‌کارها و دستاوردها شناسایی و دسته‌بندی شدند.

نتیجه‌گیری: انجمن از فرصت‌های خوبی جهت ادامه فعالیت و رشد برخوردار است. الگوپذیری از سایر انجمن‌های موفق، داشتن برنامه راهبردی و تدوین نقشه راه به شرط بازنگری و ارزیابی مداوم می‌تواند موفقیت انجمن را تضمین نماید.

نویسنده مسئول:

شادی اسدزندی

رایانامه:

Asadzandi.sh@
iuums.ac.ir

وصول مقاله: ۱۴۰۳/۱۲/۱۰

اصلاح نهایی: ۱۴۰۴/۰۴/۰۱

پذیرش نهایی: ۱۴۰۴/۰۴/۱۸

انتشار آنلاین: ۱۴۰۴/۰۴/۲۹

واژه‌های کلیدی:

انجمن علمی

کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی

خبرگان

فرصت‌ها

چالش‌ها

آنچه می‌دانیم:

- رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی بر پایه پاسخ به نیازهای اطلاعاتی عموم مردم به‌ویژه بیماران، متخصصان و دست‌اندرکاران مراقبت سلامت شکل گرفته است.
- انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی برای نیل به اهداف خود باید درک صحیح، هدایت مناسب، عملکرد صحیح مدیریتی و در نهایت تعامل منطقی بین هیئت مدیره و اعضای خود داشته باشد.

آنچه این مطالعه اضافه کرده است:

- ساختار انجمن و وجود افراد سرشناس و اثرگذار در بدنه اصلی، استفاده از اعضا در مناطق مختلف کشور در انجمن و افزایش تعداد دانش‌آموختگان رشته نقش کلیدی در موفقیت انجمن دارد.
- آموزش و پژوهش امری کلیدی در بقای انجمن است. انجمن باید در زمینه آموزش جامعه هدف، نشر بیشتر مجله‌های تخصصی و تولید و نشر منابع کتابداری پزشکی فعالیت کند.

مقدمه

بدیهی است تشکیل انجمن به‌تنهایی هدف نیست. از یک سو، انجمن وسیله‌ای است که از طریق آن می‌توان بسترهای لازم برای حل مشکلات حرفه را فراهم کرد [۱۲] و از طرفی دیگر، موفقیت و نیل به اهداف آن مستلزم درک صحیح، هدایت مناسب، عملکرد صحیح مدیریتی و در نهایت، تعامل منطقی بین هیئت مدیره و اعضای آن انجمن است [۱۵-۱۳]. با توجه به اهمیت و جایگاه انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی و تاثیر بالقوه آن در سطح جامعه، در پژوهش حاضر با بهره‌گیری از نظرات افراد صاحب‌نظر در این حوزه به شناسایی وضعیت گذشته انجمن و مشکلات آن و شناسایی فرصت‌ها، تهدیدها، چالش‌ها و راهکارها پرداخته شد تا بدین ترتیب انجمن بتواند در تدوین نقشه راه خود گامی موثرتر بردارد.

روش‌ها

پژوهش حاضر، کیفی و از نوع کاربردی است که از طریق مصاحبه نیمه‌ساختاریافته با ۲۰ نفر از اعضای هیئت علمی، مدیران و سیاست‌گذاران وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی در حوزه کتابداری انجام شد. معیارهای ورود به مصاحبه شامل: مدرک تحصیلی در حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، حداقل ۱۰ سال سابقه کار در حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی و آشنایی با انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی بود. نمونه‌گیری به روش نمونه‌گیری هدفمند و با حداکثر تنوع صف و ستاد از میان اعضای هیئت علمی، مدیران و سیاست‌گذاران وزارت بهداشت انجام شد و تا اشیاع داده‌ها ادامه داشت. برای گردآوری داده از راهنمای مصاحبه نیمه‌ساختاریافته (پیوست) استفاده شد. برای جلوگیری از هرگونه ابهام و مشکلات احتمالی قبل از انجام هر مصاحبه، تک تک شرکت‌کنندگان اطلاعاتی در خصوص پژوهش حاضر به‌دست آوردند و فرم رضایت جهت حضور در پژوهش را تکمیل نمودند. بخش اول راهنمای مصاحبه شامل سوالات جمعیت‌شناختی، بخش دیگر نیز شامل ۱۴ سوال مربوط به وضعیت گذشته انجمن، فرصت‌ها، تهدیدها، نقاط قوت، نقاط ضعف و راهکارهای پیشنهادی بود. برای تأیید صحت و استحکام مطالعه، چهار معیار موثق بودن لینکلن و گوبا در داده‌های کیفی از جمله قابلیت اعتبار، اطمینان، تصدیق و انتقال در این مطالعه بررسی شد. اعتبار مطالعه به معنای حقیقی بودن یافته‌های مورد مطالعه و منطبق بودن آنها با هدف پژوهش است که سعی شد تا در زمان مصاحبه زمان زیادی صرف مصاحبه با شرکت‌کنندگان شود و در نهایت، با ارائه یافته‌ها به شرکت‌کنندگان نظرات آنها در خصوص هماهنگی یافته‌ها با سخنان و تجربه‌های آنها بررسی شود. همچنین، تماس طولانی و عمیق تیم تحقیق با داده‌های کیفی نیز انجام شد. برای رسیدن به قابلیت تصدیق، از فرایند بازبینی توسط همکاران استفاده شد. مفاهیم و طبقات استخراج شده برای همکاران آشنا با حوزه موضوعی و پژوهش‌های کیفی ارسال شد تا یافته‌ها کنترل و اجماع نظر حاصل شود. برای رسیدن به قابلیت اطمینان یافته‌ها، مراحل و روند پژوهش تا حد امکان به‌طور دقیق و گام به گام ثبت و گزارش شد. در باب قابلیت انتقال، سعی شد شرکت‌کنندگان از نظر محل تحصیل، عضویت در انجمن و سال‌های فعالیت تنوع داشته باشند که این مورد علاوه بر مقبولیت به انتقال‌پذیری یافته‌ها نیز کمک می‌کند [۱۶].

نظام علمی هر کشوری به‌منظور برنامه‌ریزی‌ها و سیاست‌گذاری‌های علمی بخش دولتی، نیازمند مشارکت نهادهای غیردولتی است و انجمن‌های علمی یکی از مهمترین این نهادها محسوب می‌شوند [۱]. انجمن‌های علمی و حرفه‌ای را نوعی تشکل مدنی می‌دانند که از به‌هم پیوستن آگاهانه و داوطلبانه اعضای یک رشته علمی یا حرفه به‌وجود می‌آیند تا از طریق تعامل آزاد و با تکیه به خرد جمعی، زمینه را برای پیشبرد علم، تنظیم و ترویج اصول علمی، اخلاقی و پیوند علم و عمل در رشته موردنظر مهیا کنند [۲]. انجمن‌های علمی به دلیل برخوردار بودن از طیف گسترده‌ای از اعضا و ارتباطات وسیع علمی از طریق برگزاری کنفرانس‌ها و سمینارهای علمی و انتشار نشریه‌ها، باعث نزدیکی دیدگاه‌های علمی می‌شوند و می‌توانند در تدوین سیاست علمی کشورها نقش به‌سزایی داشته باشند. از سوی دیگر، به دلیل وجهه بی‌طرفانه‌ای که به‌عنوان شاهره ارتباطی دارند، می‌توانند حلقه اتصال دانشگاه‌ها، بخش تولید، تجارت و خدمات دولت باشند [۳،۴]. انجمن‌های علمی می‌توانند در هویت‌بخشی نیروهای علمی و متفکر جامعه و جلوگیری از فرار مغزها، نهادینه کردن علم و تفکر علمی در جامعه از طریق تلاش علمی خودانگیزه، بسیج ظرفیت‌های علمی جامعه، رقابتی کردن فضای علمی کشور، کمک به ارتقای منزلت علم و عالم در جامعه، بالابردن مسئولیت و تعهد اجتماعی و کار جمعی و توسعه مشارکت اجتماعی مردم، پیگیری مشکلات شغلی و صنفی و ده‌ها موارد دیگر اثرگذار باشند [۳]. علاوه بر این، انجمن‌ها می‌توانند با تقویت روحیه جمع‌گرایی، استفاده از خرد جمعی و آموزش و رهبری کارآفرینی در توسعه و ترویج فرهنگ کارآفرینی نقش داشته باشند [۵،۶].

انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی از جمله انجمن‌های علمی است که نقش مهمی در ترویج کتابداری به‌عنوان یک حرفه حیاتی برای آگاهی‌بخشی و ایجاد جامعه آگاه بازی می‌کند [۷]. نخستین کوشش‌های حرفه‌ای در زمینه انجمن کتابداری در کشور ایران برای ارتقای جایگاه کتابداری و اطلاع‌رسانی، همگرایی و همفکری میان اعضا به سال‌های ۱۳۴۰ تا ۱۳۴۴ بر می‌گردد [۸] به‌نحوی که در مهر ماه سال ۱۳۴۰، مجمع عمومی انجمن کتابداران ایران تشکیل شد [۹]. انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی کشور نیز در سال ۱۳۷۳ به دنبال کارگاهی شکل گرفت که با همکاری سازمان بهداشت جهانی و معاونت پژوهشی وزارت بهداشت با هدف معرفی طرح اطلاعات بهداشتی-زیست‌پزشکی ایران جهت کتابداران حوزه علوم پزشکی کشور برگزار شده بود. با این حال، این انجمن پس از چندین سال فعالیت منحل شد تا اینکه سرانجام در ۱۴ شهریور ۱۴۰۰ یک‌بار دیگر توانست اجازه فعالیت خود را دریافت کند [۱۰]. رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی بر پایه و اصل پاسخ به نیازهای اطلاعاتی عموم مردم به‌ویژه بیماران، متخصصان و دست‌اندرکاران مراقبت سلامت و به‌عبارتی با تمرکز بر رفع نیازهای اطلاعات سلامت کاربران شکل گرفته [۱۱] و از رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی متفاوت است و به تبع آن، چالش‌هایی بر سر راه حرفه‌مندان آن قرار دارد. همه این عوامل لزوم تشکیل و احیای مجدد انجمن کتابداری پزشکی را می‌طلبید.

ها با خواندن مکرر تمام مصاحبه‌ها شروع شد تا محقق در داده‌ها غوطه ور شود و یک برداشت کلی به دست آورد. سپس، داده‌ها کلمه به کلمه خوانده شد تا کدهای حاوی مفاهیم و نظرات کلیدی، استخراج شوند. سپس، کدها بر اساس شباهت و میزان ارتباط آنها در داخل مقوله‌ها دسته‌بندی شد. از این مقوله‌های پدیدار شده برای سازماندهی و گروه‌بندی کدها در داخل خوشه‌های معنی‌دار استفاده شد. مقوله‌ها نیز به نوبه خود بر اساس شباهت و میزان تجانس آنها در داخل مضمون‌ها قرار گرفت.

یافته‌ها

با تعداد ۲۰ نفر از اعضای هیئت علمی، مدیران و سیاست‌گذاران وزارت بهداشت در حوزه کتابداری مصاحبه شد که اطلاعات جمعیت شناختی آنها در جدول ۱ آمده است. با توجه به این جدول، ۹ نفر مرد و ۱۱ نفر زن بودند. بیشتر افراد دارای مدرک دکترای تخصصی کتابداری و تنها یک نفر دارای مدرک کارشناسی ارشد بود. مشارکت‌کنندگان در رده سنی بین ۳۲ تا ۷۰ سال و دارای سابقه فعالیت حرفه‌ای بین ۱۵ تا ۳۵ سال بودند. قابل ذکر است بیشتر افراد شرکت‌کننده در مصاحبه، سابقه فعالیت در انجمن کتابداری پزشکی (گذشته یا حال) را داشته‌اند.

دعوت‌نامه مشارکت در پژوهش از طریق پست الکترونیکی یا از طریق رسانه‌های اجتماعی برای شرکت‌کنندگان ارسال شد. همچنین، قبل از مصاحبه ضمن تماس با شرکت‌کنندگان، هدف پژوهش برای آنها تشریح شد. پس از اعلام موافقت اولیه جهت مشارکت در پژوهش نسبت به تعیین تاریخ، زمان و نحوه انجام مصاحبه حضوری هماهنگی لازم به عمل آمد. برای حفظ محرمانگی داده‌ها، نمونه‌ها بر اساس ترتیب زمانی انجام مصاحبه‌ها شماره‌گذاری شده و کد عددی دریافت کردند. از تمام پاسخ‌دهندگان، پرسش‌های مشابه پرسیده شد و آنها آزاد بودند که پاسخ‌های خود را به شیوه موردنظر خود اعلام نمایند. در مواردی که شرکت‌کننده قادر به درک سؤال نبود، پژوهشگر به ارائه توضیحات ملموس‌تر برای درک بهتر منظور سؤال پرداخت. در فرایند مصاحبه، پاسخ‌های مصاحبه‌شوندگان با استفاده از دستگاه ضبط صوت و یادداشت‌برداری هم‌زمان ثبت می‌شد. متوسط زمان مصاحبه‌ها ۳۰ تا ۴۵ دقیقه بود. مصاحبه‌ها تا زمان اشباع داده‌ها به طول انجامید و فرایند مصاحبه یک بار با هر شرکت‌کننده در یک روز صورت گرفت.

پس از انجام هر مصاحبه، پاسخ‌ها به صورت متن نوشتاری پیاده‌سازی و فرایند کدگذاری و تحلیل آن انجام شد. برای تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار MaxQDA استفاده شد. بر این اساس، تحلیل داده

جدول ۱. مشخصات جمعیت شناختی مشارکت‌کنندگان در مصاحبه

شماره مشارکت‌کننده	سن	جنسیت	تحصیلات	سابقه فعالیت حرفه‌ای
۱	۴۱	زن	دکترای تخصصی	۱۶ سال
۲	۵۰	مرد	دکترای تخصصی	۲۲ سال
۳	۴۲	زن	دکترای تخصصی	۱۴ سال
۴	۴۲	مرد	دکترای تخصصی	۱۴ سال
۵	۳۹	مرد	دکترای تخصصی	۱۲ سال
۶	۴۹	مرد	دکترای تخصصی	۲۴ سال
۷	۶۱	مرد	دکترای تخصصی	۳۲ سال
۸	۵۲	زن	دکترای تخصصی	۲۵ سال
۹	۷۰	مرد	دکترای تخصصی	۲۰ سال (بازنشسته)
۱۰	۵۸	زن	کارشناسی ارشد	۳۵ سال (بازنشسته)
۱۱	۳۷	زن	دکترای تخصصی	۷ سال
۱۲	۳۳	مرد	دکترای تخصصی	۲ سال
۱۳	۳۲	زن	دکترای تخصصی	۴ سال
۱۴	۴۳	مرد	دکترای تخصصی	۲۰ سال
۱۵	۴۵	زن	دکترای تخصصی	۲۰ سال
۱۶	۴۴	زن	دکترای تخصصی	۲۰ سال
۱۷	۳۶	زن	دکترای تخصصی	۸ سال
۱۸	۴۱	زن	دکترای تخصصی	۱۸ سال
۱۹	۴۸	زن	دکترای تخصصی	۲۱ سال
۲۰	۵۳	مرد	دکترای تخصصی	۱۰ سال

به دست آمد که در چهار مقوله اصلی و ۱۱ مقوله فرعی دسته‌بندی شد. جدول ۲، یافته‌های اولیه کدها، مقوله فرعی و مضامین را نشان می‌دهد.

از مصاحبه با این افراد در نهایت ۷۳۷ کد اولیه دارای بار معنایی استخراج شد. پس از بررسی مجدد کدهای اولیه، ادغام کدهای مشابه و حذف کدهایی که منطبق با اهداف پژوهش نبود، در مجموع ۸۳ کد

جدول ۲. مضمون، مقوله، کدهای استخراج شده از بررسی عمیق مصاحبه‌ها از خبرگان حوزه کتابداری در خصوص انجمن

مضمون	مقوله	کد	فراوانی کد
ساختار و تشکیلات	چارچوب اداری انجمن	وجود افراد سرشناس و اثرگذار در ترکیب هیئت مدیره	۱۲
		توزیع جغرافیایی متناسب در هیئت مدیره	۱۰
		استفاده از توانمندی نیروی های جوان در بخش های مختلف انجمن	۱۶
		استفاده از ترکیب نیروی جوان و مسن در هیئت مدیره	۱۴
		جانشین پروری در فعالیت های انجمن	۱۸
		برگزاری منظم جلسات هیئت مدیره و کمیته ها	۱۹
		پیگیری امورمحواله به افراد، توسط انجمن	۲۰
		اهمیت وجود کمیته های اجرایی	۲۰
کمیته های انجمن		فعال بودن کمیته آموزش، پژوهش و بین الملل	۱۸
		تشکیل کمیته های مختلف و استفاده از توان تمام آنها	۸
		تشکیل شاخه های استانی	۵
		توجه به حوزه مدیریت داده های پژوهشی	۹
		تمرکز کمیته پژوهشی به تربیت کتابدار پژوهشگر	۶
		نقش کمیته پژوهش در برجسته کردن افراد و رشته	۱۵
		نقش روابط عمومی در فعال کردن اعضا	۱۲
		تعیین اولویت ها و هدفمندسازی پژوهش ها توسط کمیته پژوهشی	۱۶
		داشتن خبرنامه و نشریه تخصصی توسط کمیته انتشارات	۱۸
		انتشار گزارش جلسه ها و نشست های انجمن	۷
		تهیه راهنماها و دستنامه های تخصصی در تمام کمیته ها	۶
		طراحی استانداردهای کتابخانه ای توسط کمیته صنفی و بازاریابی	۶
فناوری های اطلاعاتی و ارتباطی		پشتیبانی فناوری اطلاعاتی	۲۰
		طراحی وبسایت مناسب	۱۹
		بهره گیری از شبکه های اجتماعی	۱۳
		برگزاری جلسه ها و کارگاه های غیرحضور	۸
		ضعف در سیستم ارتباطات و شبکه	۱۴
		اطلاع رسانی در مورد فناوری های جدید در حوزه کتابداری پزشکی	۱۷
		استفاده از کانال های مختلف ارتباطی	۲۰
		پیگیری استخدام و اشتغال فارغ التحصیلان	۸
چالش ها	چالش سازمانی	پیگیری اصلاح دفترچه اشتغال و طرح طبقه بندی مشاغل	۱۰
		کارآفرینی	۱۶
		انتظارات صنفی از انجمن	۱۶
		بازاریابی در کتابداری	۱۲
		حل مشکلات شغلی کتابداران	۱۶
		آینده نگری جایگاه شغلی کتابداری	۱۹
		آسیب شناسی در زمینه اشتغال	۱۸
		نیاز به مدیریت تضاد منافع	۱۴
		دیدگاه نادرست نسبت به رشته و انجمن	۶
		عدم وجود دموکراسی	۹
		نگرش منفی نسبت به همکاری با انجمن های مشابه	۱۰
		استقلال انجمن	۸
	چالش مالی	وابستگی مالی صرف به وزارت بهداشت	۵
		جذب حمایت مالی	۶
		نبود بودجه معین و کافی	۱۳
		عدم حمایت مالی افراد فعال انجمن	۱۷
		درآمدزایی از طریق اعتبارسنجی محتواها	۱۷

جدول ۲. ادامه

مضمون	مقوله	کد	فراوانی کد
چالش‌ها	چالش فردی	اعمال سلايق و اختلافات شخصی	۲۰
		روحیه منیت و خودمحموری	۲۰
		نیاز به همگرایی و پرهیز از تکروی	۱۸
		پرداختن به حواشی	۱۶
		منفعل عمل کردن	۲۰
		نداشتن انگیزه قوی	۱۱
		عدم تمایل به کار داوطلبانه	۱۸
		کم بودن روحیه مشارکت و همکاری	۱۶
دستاوردها	تقویت سطح رشته	وجود برنامه راهبردی و عملیاتی برای انجمن	۱۷
		نیازسنجی و اولویت‌گذاری به صورت منظم	۱۲
		تعیین اساسنامه	۱۹
		الگوپذیری از انجمن‌های موفق داخلی و خارجی	۱۱
		تحلیل انجمن گذشته و عبرت‌پذیری	۱۴
		ارتقای جایگاه کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی	۱۴
		تقویت بعد پزشکی کتابداری	۱۸
		تقویت جایگاه کتابدار بالینی در حوزه درمان	۱۰
	تقویت سطح فردی-اجتماعی	ترویج پزشکی مبتنی بر شواهد	۲۰
		دفاع از حقوق رشته و ذی‌نفعان آن	۱۶
		برگزاری برنامه‌ها و همایش‌های ملی و بین‌المللی	۱۲
		برگزاری نشست‌های درون رشته‌ای و بین رشته‌ای	۱۳
		هم‌افزایی با ذی‌نفعان در سطح ملی	۱۷
		داد و ستد علمی-پژوهشی با سایر انجمن‌های کتابداری در سطح ملی و بین‌المللی	۱۹
		تصمیم‌گیری بر اساس خرد جمعی	۱۵
		تلاش در جهت همبستگی و شبکه‌سازی میان حرفه‌مندان	۲۰
		ایجاد حس هویت و اعتماد به نفس به جامعه کتابداری	۲۰
		ارزیابی منظم توسط ذی‌نفعان	۲۰
	تقویت حوزه آموزش	ارائه آموزش‌های ضمن خدمت و مداوم	۲۰
		بازآموزی اساتید و فارغ‌التحصیلان	۲۰
		توانمندسازی ذی‌نفعان متناسب با بازار کار	۱۸
		توجه به آموزش شاغلین کتابداری	۲۰
		تبدیل شدن به قطب آموزشی	۱۰
		بازنگری در سرفصل دروس رشته کتابداری پزشکی	۲۰
		تهیه محتوای آموزشی در حوزه کتابداری پزشکی	۱۶
		تربیت کتابدار بالینی	۸
		افزایش گروه‌های کتابداری نسبت به گذشته	۴
		افزایش تربیت نیروهای تحصیلکرده	۵
برنامه و راهکار اجرایی	تدوین سیاست‌های عملیاتی	نگاه دوگانه به آینده انجمن (بدبینانه و خوشبینانه)	۱۷
		تشکیل انجمن کتابداری پزشکی در سطح خاورمیانه و قاره‌ای	۱۱
		تدوین برنامه عملیاتی	۱۷
		تدوین سیاست‌نامه برای انجمن	۲۰
	نقشه راه انجمن	تدوین نقشه راه و چشم‌انداز بر اساس نیازهای جامعه مخاطب	۲۰
		ارزیابی وضعیت موجود و شفاف‌سازی مسیر آینده با نقشه راه	۱۵
		بازنگری مداوم نقشه راه	۱۹
		ترسیم نقشه همکاری دو انجمن کتابداری پزشکی و غیرپزشکی	۱۴
		مشارکت و همفکری همگانی در تکمیل نقشه راه	۲۰

اینکه پشت انجمن و اعضای اون رو که دارن خوب کار میکنن، رو خالی کنیم". همچنین، انجمن ممکن است از نظر سازمانی به لحاظ فقدان زیرساخت مناسب مانند مکان ثابت، تجهیزات و کارشناس، ضعف در سیستم ارتباطات و شبکه دچار چالش‌هایی شود. به‌عنوان نمونه، مشارکت‌کننده ۷ عنوان نمود: "شما حساب کنید که اگر ما افراد بیشتری توی انجمن می‌داشتیم، لازم نبود که مثلا به نفر هم عضو بود باشه هم عضو انجمن باشه، هم تو کمیته انتشارات انجمن باشه، هم تو کمیته آموزش انجمن باشه و انجام این چند کار مختلف توسط به فرد واحد، طبعا باعث میشه که احتمالا کیفیت کار یا حجم زمانی که فرد تخصیص میده به کارها کاهش پیدا بکنه". وجود چالش‌های مالی همانند وابستگی مالی صرف به وزارت بهداشت و عدم استقلال مالی و توان مالی انجمن (گذشته و حال) از چالش‌های انجمن و جزء نقاط ضعف انجمن برشمرده شده است. انجمن برای تشکیل نشست‌ها و جلسات، و برگزاری دوره‌های آموزشی نیازمند داشتن بودجه مشخص و کافی است. به‌عنوان نمونه، مشارکت‌کننده ۲ بیان نمود: "(انجمن گذشته) به لحاظ توان حرفه ای و مالی خیلی قوی نبود چون درآمد چندانی نداشت و کاملا وابسته بود به وزارت بهداشت. اگر وزارت بهداشت کمکی می‌کرد می‌تونست حرکتی بکنه و اگر نمی‌کرد نمی‌تونست خیلی حرکتی بکنه".

از دید مصاحبه‌شوندگان، مقوله دیگری که لازم است مورد توجه قرار گیرد دستاورد یا پیامدی است که انجمن می‌تواند برای اعضا و رشته به ارمغان آورد. در سطح تقویت رشته، مواردی همچون نیازسنجی و اولویت‌گذاری به‌صورت منظم، تامین نیازهای جامعه کتابداری در تمام سطوح، تعیین اساسنامه از سوی انجمن، تحلیل انجمن گذشته و عبرت‌پذیری است. مشارکت‌کنندگان معتقد بودند که انجمن فعلی باید رویکرد کاملا جدیدی را در پیش گیرد و از مسائل و مشکلات گذشته به‌عنوان تجربه راه استفاده نماید. دلایل ناموفق بودن انجمن گذشته به دقت واکاوی شود. همچنین، ارتقای جایگاه کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی از اهداف اصلی و جزء اولویت‌های انجمن برشمرده شد و بر تقویت بعد پزشکی کتابداری تاکید گردید. به‌عنوان نمونه، مشارکت‌کننده ۱۵ چنین عنوان نمود: "ما گفتیم رشته‌های مختلفی که هم‌تراز با رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی هستن میتونن تهدید باشن ولی ما همون تهدید رو میتونیم به فرصت تبدیل کنیم. به این شکل که بیایم و یکسری نشست‌های مشترکی بگذاریم و پتانسیل‌ها و توانمندی‌هاشون رو ببینیم و یاد بگیریم". در سطح فردی، با اقداماتی همچون ترویج پزشکی مبتنی بر شواهد و در نتیجه گسترده شدن نقش و جایگاه شغلی، دفاع از حقوق رشته و ذی‌نفعان، برگزاری برنامه‌ها و همایش‌های ملی و بین‌المللی، برگزاری نشست‌های درون رشته‌ای و بین رشته‌ای برای افزایش انگیزه و اعتماد به نفس افراد این رشته، هم‌افزایی با ذی‌نفعان در سطح ملی، داد و ستد علمی-پژوهشی با سایر انجمن‌های کتابداری در سطح ملی و بین‌المللی، تصمیم‌گیری بر اساس خرد جمعی، همبستگی و شبکه‌سازی میان حرفه‌مندان و ایجاد حس هویت و اعتماد به نفس به جامعه کتابداری می‌توان عملکرد انجمن را اثرگذارتر نمود. به‌عنوان نمونه، مشارکت‌کننده ۸ عنوان کرد: "کتابداری [پزشکی] داره به سمت فعالیت‌های بین رشته‌ای پیش

یافته‌ها حاکی از این بود که توجه به مقوله ساختار و تشکیلات اهمیت خاصی برای افراد دارد، که در سه مقوله فرعی "چارچوب اداری انجمن"، "کمیته‌های انجمن" و "فناوری اطلاعاتی و ارتباطی" دسته‌بندی شدند. مصاحبه‌شوندگان وجود افراد سرشناس و اثرگذار در ترکیب هیئت مدیره، توزیع جغرافیایی متناسب در هیئت مدیره، استفاده از توانمندی نیروهای جوان در بخش‌های مختلف انجمن، استفاده از ترکیب نیروهای جوان و نیروهای باتجربه در هیئت مدیره انجمن، برگزاری منظم جلسات هیئت مدیره و کمیته‌ها را حائز اهمیت می‌دانستند که در چارچوب انجمن باید رعایت شوند. به‌عنوان نمونه، مشارکت‌کننده ۵ عنوان نمود: "از مهمترین نقاط قوت انجمن ترکیب انجمن است که این هیئت مدیره انجمن تشکیل شده از اعضای بود (دبیر محترم بود)، رئیس مرکز توسعه و هماهنگی انتشارات علمی که یک نهاد قانونگذار و اجرایی است و سیاست‌گذار. البته و به هر حال، این نقطه قوت دیگه‌ای هست که در انجمن به چشم می‌خوره". همچنین، آنها بر لزوم وجود کمیته‌های اجرایی، ایجاد کمیته‌های مختلف برای افزایش پتانسیل انجمن، فعال بودن کمیته‌های مختلف برای اجرای امور مختلف در حوزه آموزش، پژوهش، روابط عمومی، بین-الملل، انتشارات و صنفی و بازاریابی تاکید نمودند. به‌عنوان نمونه، مشارکت‌کننده ۱ بیان نمود: "اصلا انجمن کتابداری، زمانی ماهیت پیدا می‌کنه که کمیته‌ها مون فعال باشه. می‌دونید یعنی خود انجمن هیچ چیزی نیست به غیر از فعالیت کمیته‌های مختلفی که شکل گرفته". موضوع مورد تاکید تمام مصاحبه‌شوندگان این بود که زمانی انجمن می‌تواند برنامه‌هایش را به‌خوبی پیش ببرد که بتواند از بسترها و کانال‌های ارتباطی مختلف، خود و فعالیت‌هایش را به جامعه مخاطب و ذینفعان، واضح و صریح معرفی نماید. بنابراین، لازم است که از فناوری‌های نوین و نوظهور و شبکه‌های اجتماعی، نهایت بهره را ببرد. داشتن وب‌سایت مناسب هم به لحاظ ظاهر و هم به لحاظ محتوا یکی دیگر از مواردی بود که از سوی مصاحبه‌شوندگان، مهم قلمداد شد. به‌عنوان نمونه، مشارکت‌کننده ۴ عنوان نمود: "استفاده از فناوری‌های نوظهور به جور فرصت است. باعث میشه هزینه‌ها کاهش و دسترسی انجمن رو بیشتر کنه. به واحدش میکنه، میتونه به کل ایران خدمات بده".

مقوله دوم، که از دید مصاحبه‌شوندگان باید به دقت رصد شود، چالش‌ها و مشکلاتی است که انجمن با آن روبه‌رو بوده یا در آینده ممکن است با آنها روبه‌رو شود. بر اساس یافته‌ها، چالش‌های موجود بر سر راه انجمن در سه مقوله "چالش‌های فردی"، "چالش‌های سازمانی" و "چالش‌های مالی" دسته‌بندی شد. چالش‌های فردی بیشتر مربوط به نگرش و رفتار بود به نحوی که مصاحبه‌شوندگان، چالش‌هایی مانند وجود اختلافات شخصی، دیدگاه نادرست نسبت به رشته و انجمن، روحیه منیت و خودمحوری، منفعل عمل کردن اعضا، نداشتن انگیزه قوی، نگرش منفی نسبت به همکاری با انجمن‌های مشابه، بی‌میلی به کار داوطلبانه، کم بودن روحیه مشارکت و همکاری را از جمله چالش‌های فردی پیش‌روی انجمن بر شمرده‌اند. به‌عنوان نمونه، مشارکت‌کننده ۱۰ بیان کرد: "اولین مورد تهدید کننده بی‌میلی و بی‌رغبتی خود کتابدارامون هست و کتابخونه‌ها. یعنی بزرگترین تهدید

رشته کتابداری پزشکی، تهیه محتوای آموزشی در حوزه کتابداری پزشکی به دو زبان انگلیسی و فارسی، تربیت کتابدار بالینی برای ارائه خدمات تخصصی در مراکز درمانی و سلامت، افزایش گروه‌های کتابداری نسبت به گذشته و تربیت نیروهای تحصیلکرده در مقاطع تحصیلات تکمیلی، مطرح شد. به‌عنوان نمونه، مشارکت‌کننده

شهرت توفیق [۱۸] هم در پژوهش خود، وجود افراد تحصیلکرده زیاد در جامعه را یکی از عوامل فرصت انجمن علمی مدیریت ورزشی ایران عنوان نمود.

تمام مشارکت‌کنندگان بر امر آموزش و پژوهش تاکید ویژه داشتند و در بحث آموزش به لزوم روزآمدسازی منابع درسی رشته تاکید بسیاری نمودند که عدم توجه به آن موجب عدم پاسخگویی درست به کاربران این رشته می‌شود. حضور فعال کمیته‌های انجمن فرصت خوبی است که انجمن می‌تواند در زمینه آموزش جامعه هدف، نشر بیشتر مجله‌های تخصصی، تولید و نشر منابع کتابداری پزشکی جهت غنی نمودن و جبران کمبود آن استفاده کند. مشارکت‌کنندگان عنوان کردند که یکی از انتظارات و فرصت‌های پیش‌روی انجمن تبدیل شدن به قطب آموزشی است، به گونه‌ای که اعضا آن برای رفع نیاز آموزشی خود به انجمن مراجعه کنند. هم‌راستا با مطالعه حاضر، مویو عقیده دارد انجمن مسئول ایجاد راهبرد آموزش مداوم برای همه کارکنان واجد شرایط در سطوح مختلف عملکردی است. این امر به توسعه استانداردهای حرفه‌ای رشته کمک می‌کند [۱۷]. سلطانی [۱۹] نیز معتقد است متخصصان اطلاعات برای حفظ جایگاه و موقعیت خود باید به اطلاعات مرتبط دسترسی داشته باشند و این اطلاعات به‌روز و عملیاتی، به‌آسانی و به وضوح در کنفرانس‌ها و نشریه‌های انجمن به‌اشتراک گذاشته می‌شود. فعالیت‌های صنفی و حل مشکلات شغلی دانش‌آموختگان رشته در هر انجمنی به امری گریزناپذیر تبدیل شده است، هر چند ممکن است نگاه و سوگیری متناقضی در پی داشته باشد. یافته‌های احمدی [۲۰] نیز حاکی از آن بود که تعدادی از اعضای هیئت مدیره نیز موافق پرداختن به مسائل حقوقی و صنفی جامعه کتابداری و اطلاع‌رسانی هستند، هر چند در اساسنامه انجمن چنین حوزه فعالیت‌هایی برای انجمن مشخص نشده و با وجود تلاش‌های صورت گرفته، کمیته یا گروهی نیز برای پیگیری اینگونه مسائل تشکیل نشده است. یافته‌های محسنی [۲۱] نیز بیانگر این مسئله است که انجمن باید دیدگاه صرفاً علمی خود را کنار بگذارد و در کنار فعالیت‌های علمی، به فعالیت‌های صنفی و دفاع از حق و حقوق کتابداران نیز بپردازد و یا این مهم را در اولویت بیشتری قرار دهد.

براساس یافته‌ها، انجمن باید استفاده از فناوری‌های اطلاعاتی را در نظر داشته باشد و از شبکه‌های اجتماعی جهت پیشبرد برنامه‌ها و اهداف خود حداکثر استفاده را ببرد. هم‌راستا با این مطالعه، پژوهش لطفی نشان داد که این شبکه‌ها، جای خود را در میان جامعه مورد مطالعه به‌خوبی باز کرده‌اند و انجمن‌های علمی کتابداری و اطلاع‌رسانی آن را به‌عنوان یک کانال ارتباطی مهم تلقی می‌کنند. همچنین، با توجه به نتایج نظرسنجی از اعضای هیئت مدیره انجمن‌های علمی کتابداری ایران، این فعالیت‌ها حداقل‌های لازم برای یک انجمن

مبیره. در واقع ذاتش بین رشته‌ای هست. بنابراین باید با رشته‌های نزدیک به خودش مثل کتابداری، انفورماتیک و رشته‌های رایانه‌ای و کامپیوتری باهاشون همکاری بکنه."

مقوله دیگر تقویت بعد آموزشی انجمن است که مواردی همچون ارائه آموزش‌های ضمن خدمت و مداوم، بازآموزی اساتید و فارغ التحصیلان، تبدیل شدن به قطب آموزشی، بازنگری در سرفصل دروس ۱۲ بیان نمود: "تو حوزه‌هایی که جدید هست مثلاً کتابدار بالینی ما چکار کردیم؟ دو تا سه واحد در کارشناسی داریم درس می‌دیم. توارشد خبری ازش نیست توی دکترا هم همینطور. توی دو سه واحد دانشجوی ما در واقع میخواد چه کار انجام بده."

مقوله آخر و حائز اهمیت که توسط مصاحبه‌شوندگان مطرح شد، وجود برنامه‌ها و راهکارهای اجرایی است. اگر انجمن بخواهد برقرار بوده و سالیان متمادی به فعالیت خود ادامه دهد، باید به این مهم و زیر گروه‌های آن شامل "تدوین سیاست‌های عملیاتی و "تدوین راهبردها" توجه داشته باشد. انجمن با تدوین سیاست‌های عملیاتی از جمله به‌کار بردن تدابیری مانند درآمذایی از طریق اعتبارسنجی محتواها، جذب حامیان مالی، تشکیل شاخه‌های استانی، جانشین پروری در فعالیت‌های انجمن، آسیب شناسی در زمینه اشتغال، الگوپذیری از انجمن‌های موفق داخلی و خارجی، مدیریت تضاد منافع، همگرایی و پرهیز از تکراری می‌تواند بر چالش‌ها غلبه نماید. برای نمونه، مشارکت‌کننده ۹ چنین عنوان نمود: "انجمن باید به دنبال مقایسه خودش با انجمن‌های دیگر باشد، ببینه در انجمن‌های دیگر چه اتفاقاتی میوفته که سال‌ها فعالانه کار میکنند و عضو دارن و عضویت برای اعضا یک امتیاز مثبتیه". علاوه بر این، انجمن با داشتن برنامه راهبردی، بررسی وضعیت موجود بر اساس نیازهای جامعه مخاطب و بهره‌گیری از همفکری و مشارکت همگانی در ترسیم نقشه راه می‌تواند آینده بهتری برای خود رقم بزند. برای نمونه، مشارکت‌کننده ۶ بیان کرد: "از نظر ارتباطی و تعاملی هنوز نتونستیم جامعه مخاطبمون رو جذب بکنیم و وقتی هم که جامعه مخاطبمون رو جذب نکنیم نیازهاشون رو در واقع نمی‌تونیم پیدا بکنیم و حالا بر اساس اون نیازها بریم نقشه راهمون رو بچینیم."

بحث

هدف اصلی این مطالعه بررسی دیدگاه اعضای هیئت علمی، مدیران و سیاست‌گذاران وزارت بهداشت در خصوص انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی ایران بود تا فرصت‌ها و چالش‌های پیش‌روی این انجمن و راه کارهای رفع آن شناسایی شود. ساختار انجمن و وجود افراد سرشناس و اثرگذار در بدنه اصلی، استفاده انجمن از توان اعضا از مناطق مختلف کشور، افزایش گروه‌های کتابداری در کشور و افزایش تعداد فارغ‌التحصیلان رشته نقش کلیدی در موفقیت انجمن دارد. هم‌راستا با مطالعه حاضر، مویو [۱۷] معتقد است وجود افراد سرشناس و اثرگذار در بدنه انجمن موجب تقویت انجمن می‌شود. نحوه رهبری و مدیریت انجمن بر حرفه منعکس می‌شود. یک انجمن خوب سازماندهی شده، خوب اداره شده و به‌خوبی رهبری شده، تصور یک گروه حرفه‌ای و سازماندهی شده را انعکاس می‌دهد. این امر باعث بالا رفتن وجهه حرفه می‌شود، به آن هویت می‌بخشد و اعضا را مشتاق به همراهی می‌کند.

زمینه می‌تواند با جذب حامیان مالی و فروش دستاوردهای پژوهشی تا حدودی بر این مشکلات فائق آید. اسلامی [۵] نیز در پژوهش خود بیان می‌کند دغدغه اساسی بسیاری از مصاحبه‌شوندگان مسائل مالی است. او راه‌کار حل این مسئله را گرایش به خودکفایی مالی از طریق حامی مالی، برگزاری برنامه‌های درون و بیرون دانشگاهی، تهیه قرارداد مالی با دانشگاه و فروش دستاوردهای علمی-پژوهشی عنوان می‌کند. ذاکر صالحی [۳] نیز در پژوهش خود عنوان می‌کند به دلیل جوان بودن و شکنندگی انجمن‌ها در مراحل اولیه توسعه لازم است تا مدتی این مراکز از حمایت‌های مادی دولت برخوردار شوند. از طرفی، حمایت معنوی دولت نیز در قالب ارجاع مسائل علمی و اعطای نقش داوری نهایی و حکمیت به این مراکز برای ایفای نقش مرجع و نظارت بر مسائل علمی و پژوهشی باید انجام پذیرد تا به تدریج انجمن‌ها به خود و امکانات درونی خود متکی شوند. البته تکیه بر حمایت‌های مادی دولتی باید در یک مقطع زمانی مشخص قطع شود.

دفاع از حقوق رشته و ذی‌نفعان آن از جمله انتظارات مطرح شده از سوی مشارکت‌کنندگان بود. لازم است انجمن با دفاع از حقوق رشته شرایط احیا و اقتدار رشته را به‌وجود آورد. یافته‌های پریخ نشان داد که انجمن در دفاع از حقوق مادی و معنوی جامعه کتابداری چندان موفق عمل نکرده است [۲۰]. یافته‌های سوهانیان [۱۲] نیز ناموفق بودن انجمن برای حفظ حقوق کتابداران را نشان می‌دهد. مشارکت‌کنندگان برگزاری برنامه‌ها و همایش‌های ملی و بین‌المللی از سوی انجمن را جزء اولویت‌های کاری انجمن برشمردند که موجب رشد و توسعه فردی و شبکه‌سازی میان حرفه‌مندان می‌شود. هم‌راستا با مطالعه حاضر، یافته‌های مروتی، نشاط و آراسته هم نشان دادگردهمایی‌های انجمن در سطوح مختلف ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی با ایجاد فرصت مبادله‌ی علمی-پژوهشی برای اعضا، نقش موثری در رشد و توسعه حوزه‌های مربوط ایفا می‌کند و ضمن آشنایی اعضا با ایده‌ها و اندیشه‌های گوناگون موجب روزآمدسازی دانش اعضا می‌شود [۱۴]. به عقیده تقی‌زاده [۲۶]، اصلی‌ترین اهداف انجمن‌ها در حوزه ارتباطات متصل کردن تمام ذی‌نفعان فعال در هر رشته تخصصی و برقراری ارتباط با مجامع علمی بین‌المللی است.

مصاحبه‌شوندگان معتقد بودند انجمن باید بتواند در سطح رشته فعالیت‌هایی را ترتیب دهد و موجب اثربخشی و ارتقای رشته شود. از جمله این اقدامات در سطح می‌توان به نیازسنجی و اولویت‌گذاری منظم برنامه‌ها اشاره کرد. کشاورزبان [۲۷] در پژوهش خود به این مسئله اشاره دارد که کتابداران برای تداوم بهتر فعالیت‌های خود باید به فراگیری مهارت‌های ویژه اهتمام ورزند و در این راستا، از هوش معنوی خود بهره‌گیرند. به همین منظور، شناسایی نیاز سازمان‌های تخصصی از بعد اطلاعاتی و برنامه‌ریزی برای بازآموزی کتابداران ضرورت دارد. خسروی [۲۸] نیز معتقد است موفقیت هر انجمنی در نتیجه فعالیت آن در جامعه و مجامع بین‌المللی است و به‌دست آوردن برترین رتبه برای یک انجمن علمی دارا بودن فعالیت‌هایی است که پاسخگوی نیاز اعضا باشد.

وجود برنامه راهبردی و عملیاتی و الگوپذیری از انجمن‌های موفق ضروری است. وجود برنامه‌ای منسجم و اطلاع‌رسانی آن به جامعه هدف

محسوب می‌شوند. علاوه‌براین، می‌توان از شبکه‌های ارتباطی برای جبران مشارکت کم استفاده کرد [۲۲].

یافته‌ها نشان داد که چالش‌های فردی شامل پرداختن به مسائل حاشیه‌ای، منفعل بودن، عدم تمایل به کار داوطلبانه و مشارکت و همکاری با انجمن، زنگ خطر و تهدیدی برای انجمن است. بنابراین، لازم است انجمن از سازوکارهای تشویقی استفاده کند. علاوه‌براین، وجود اختلافات شخصی، داشتن روحیه خودمحوری و دیدگاه نادرست از سوی جامعه و حتی اعضا نسبت به رشته و انجمن نیز چالش‌های دیگر در این زمینه هستند که نیاز به تامل و تدبیر دارند. هم‌راستا با مطالعه حاضر، قانع‌راد [۲۳] معتقد است انجمن‌ها بر خلاف عنوان و اهدافشان از ساختار مشارکتی و داوطلبانه کافی برخوردار نیستند و اگر مشارکتی نیز صورت گیرد موقتی و مبتنی بر تلاش فردی (عمده‌تار) رئیس و یا اعضای هیئت مدیره انجمن است. وی داشتن روحیه فردگرایی را یکی از دلایل مشارکت پایین اعضا می‌داند. پیامد این وضعیت، ناپایداری فعالیت‌های حرفه‌ای انجمن‌های علمی است. یافته‌های محسنی و زره‌ساز [۱۰، ۲۴] نیز به مشارکت ضعیف اعضا در برنامه‌های انجمن اشاره دارد که نیازمند بررسی و اتخاذ راه‌کارها و سیاست‌های تشویقی و ترغیبی بیشتر توسط انجمن برای جلب مشارکت قشر بیشتری از حرفه‌مندان و متخصصان رشته برای حضور در این نوع برنامه‌ها است. همچنین، کسب منزلت و شأن از جمله مهمترین امتیازهای برانگیزاننده کنش فردی و جمعی است به‌طوری‌که زمینه مشارکت و فعالیت داوطلبانه فرد را فراهم می‌کند. پریخ معتقد است بخش عمده‌ای از افراد جامعه دید واقع بینانه‌ای نسبت به این رشته و حرفه‌مندان آن ندارند. حرکت جامعه به سمت جامعه اطلاعاتی است و ارزش دانش و فعالیت‌های خردمحور روزبه‌روز بیشتر می‌شود اما تا زمانی که از اطلاعات و دانش به‌صورت موثری در تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی استفاده نشود، بعید به نظر می‌رسد که جامعه کتابداری و اطلاع‌رسانی و نیز انجمن علمی آن، به جایگاه مطلوب خویش دست یابد [۲۰].

نبود زیرساخت مناسب همانند مکان ثابت، تجهیزات و کارشناس و ضعف در سیستم ارتباطات نیز از جمله چالش‌های سازمانی است که انجمن با آن درگیر است و می‌تواند بر عملکرد انجمن تاثیرگذار باشد. هم‌راستا با این مطالعه، شبجره [۵] نیز وجود مسائل در انجمن‌های علمی را ناشی از ارتباطات ضعیف، نظارت ساختاری کم، مدیریت ضعیف مسئولان، ابهامات قانونی و منفعت‌طلبی شخصی اعضا دانسته و معتقد است که بی‌توجهی به آنها به پیدایش آسیب‌های جدی منجر می‌شود. از طرفی، لازم است انجمن با درآمدزایی از طریق اعتبارسنجی محتواها و جذب حامیان مالی تا حدودی بر مشکلات مالی خود فائق آید. عبداللهی [۲۵] در پژوهش خود عملکرد یا نقش علمی و صنفی انجمن-های علمی در ایران را بسیار ضعیف عنوان نمود و در تحلیل این وضعیت، عواملی از جمله نامناسب بودن ویژگی‌های ساختاری خود انجمن‌ها همانند ضعف تعامل بین اصحاب هر تخصص، مشکلات جا و مکان، کمبود بودجه و اعتبارات را برشمرد.

چالش مالی همچون نبود بودجه مشخص و عدم حمایت مالی می‌تواند چالشی جدی و تهدید کننده بقای انجمن باشد. انجمن در این

انجمن باشد مشروط بر اینکه به‌طور مداوم مورد بازنگری قرار گرفته و توسط ذی‌نفعان ارزیابی شود.

پیوست: راهنمای مصاحبه

اعلان‌ها

ملاحظات اخلاقی: این پژوهش با کد اخلاق IR.IUMS.REC.1402.003 اخذ شده از کمیته اخلاق در پژوهش‌های زیست پزشکی دانشگاه علوم پزشکی ایران انجام شده است. همچنین، فرم رضایت آگاهانه توسط مشارکت‌کنندگان تکمیل شده و هویت آنان محرمانه باقی مانده است.

حمایت مالی: پژوهش حاضر به‌صورت پایان‌نامه در دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی دفاع گردیده و با حمایت دانشگاه علوم پزشکی ایران انجام شده است. حامی مالی نقشی در گردآوری و تحلیل داده و نگارش مقاله نداشته است.

تضاد منافع: یکی از نویسندگان مقاله (دکتر نعمتی انارکی) در حال حاضر عضو انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی است. برای جلوگیری از سوگیری، ایشان در تحلیل مصاحبه‌ها شرکت نداشتند.

مشارکت نویسندگان: شادی اسدزندی: سرپرستی مطالعه، مفهوم سازی، طراحی مطالعه، روش‌شناسی، پیش‌نویس نگارش مقاله، تایید نهایی؛ فرزانه ملازاده: گردآوری داده‌ها، تحلیل داده‌ها، نرم‌افزار، مدیریت داده، تایید نهایی؛ لیلیا نعمتی انارکی: پیش‌نویس نگارش مقاله، تایید نهایی. کلیه نویسندگان نسخه نهایی مقاله را مطالعه و تایید کرده‌اند.

رضایت برای انتشار: مورد ندارد.

دسترسی به داده‌ها: داده‌ها و کدهای استفاده شده در این مطالعه از طریق نویسنده مسئول در دسترس است.

استفاده از هوش مصنوعی: در این مقاله از هوش مصنوعی استفاده نشده است.

تشکر و قدردانی: این مقاله حاصل بخشی از پایان‌نامه کارشناسی ارشد با عنوان "تبیین چارچوب نقشه راه انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی ایران از منظر اعضای هیئت علمی، مدیران و سیاست‌گذاران وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی"، مصوب دانشگاه علوم پزشکی ایران در سال ۱۴۰۱ با کد پایان‌نامه ۳۷۴۱-۳۷-۱۴۰۲-۱۴۰۲ است.

منابع

- Morovati M. Network of scientific associations: an opportunity to share and develop knowledge Tehran: The 9th Pioneers Congress; 2016 [cited 2021 Dec 5]. 488-93. Available from: <https://civilica.com/doc/536658>
- Zare F, Afshar E, Nooraei M. Rise and fall of Iran's first association of librarians (1966-1980). *Librarianship and Information Organization Studies*. 2012; 22(4):110-128. [In Persian]. Available from: https://nastinfo.nlai.ir/article_143.html?lang=en

در جذب و همکاری اعضا و ارتقای جایگاه رشته تاثیرگذار خواهد بود. نداشتن برنامه‌ریزی جهت فعالیت‌های انجمن منجر به عدم حمایت وزارتخانه یا کمیسیون انجمن‌های علمی می‌شود. یافته‌های ماتوز و همکاران [۲۹] هم‌راستا با پژوهش حاضر است. به اعتقاد آنان داشتن برنامه راهبردی موجب می‌شود با توجه به آهنگ سریع تغییرات، کتابخانه‌ها و سازمان‌های وابسته به حوزه کتابداری از دید مشترک خود نسبت به اهداف و مسیر حرکت رشته حداکثر استفاده را به‌دست آورند. علاوه‌براین، همخوان نمودن بیشتر خدمات کتابخانه با نیازهای استفاده‌کنندگان اثربخشی بیشتری به‌دنبال خواهد داشت. همچنین، سبب می‌شود کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی، حداکثر استفاده را به‌دست آورند [۳۰]. همچنین، قانع‌راد [۲۳] معتقد است برخی از انجمن‌های علمی در حال حاضر با ارتباطات بین‌المللی با سایر انجمن‌های علمی در رشته خود تلاش می‌کنند تا برخی از نقش‌ها و هنجارهای نقش را در این زمینه الگوبرداری نمایند. باید توجه داشت وقتی سطح فعالیت‌ها و همکاری‌ها از سطح ملی فراتر می‌رود و جهانی می‌شود، رعایت استانداردهای حرفه‌ای علم به ناگزیر ضرورت می‌یابد و اهمیت خود را بیشتر نشان خواهد داد. از جمله اقدامات دیگر، تشکیل شاخه‌های استانی است که به‌نظر مشارکت‌کنندگان، در گرایش بیشتر افراد جهت عضویت و پویاتر شدن انجمن نقش دارد. یافته‌های سوهانیان و پریخ [۲۰، ۱۲]. هم‌حاکمی از آن بود که مرکزیت فعالیت‌های انجمن در تهران بر عدم مشارکت اعضا به‌ویژه اعضای غیر تهرانی تاثیر دارد.

محدودیت‌ها

یک از محدودیت‌های اصلی پژوهش حاضر می‌تواند به بی‌میلی محققان این حوزه برای مصاحبه نام برد. همچنین، متخصصان و اعضای هیئت علمی این حوزه مصاحبه شدند که به‌نظر می‌رسد مصاحبه با دانشجویان تحصیلات تکمیلی نیز می‌تواند به تکمیل داده‌های پژوهش کمک نماید.

نتیجه‌گیری

هر انجمنی برای پیشرفت و تعالی باید در بازه‌های زمانی مشخص توسط ذی‌نفعان مورد ارزیابی قرار گیرد. انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی هم از این امر مستثنی نیست به‌ویژه این که دوره‌های از رکود را پشت سر گذاشته و جانی دوباره یافته است. یافته‌های پژوهش حاکی از این است که انجمن از فرصت‌های خوبی جهت ادامه فعالیت، پویایی و رشد برخوردار است. توجه به ساختار انجمن و استفاده از توان اعضا در مناطق مختلف کشور در انجمن، افزایش گروه‌های کتابداری در کشور و افزایش تعداد دانش‌آموختگان رشته نقش کلیدی در موفقیت انجمن دارد. توجه به امر آموزش و پژوهش برای مشارکت‌کنندگان انجمن امری حیاتی است و لازم است تا کمیته مخصوص این امر با جدیت به روش‌های نوین تدریس، یادگیری و جلب حمایت‌های مالی برای پژوهش همت گمارد. انجمن کتابداری نیز همچون باقی انجمن‌های کشور با مشکلات مالی مواجه است و لازم است تا با درآمدزایی و تعریف الگوهای جدید برای خلق ثروت گام‌های جدیدی بردارد. الگوپذیری از انجمن‌های موفق داخلی و خارجی، داشتن برنامه راهبردی و عملیاتی و تدوین نقشه راه می‌تواند تضمین‌کننده موفقیت

- members. *Journal of Librarianship and Information Organization Studies* 2015; 26(1):7-24. [In Persian]. Available from: https://nastinfo.nlai.ir/article_312.html?lang=en
14. Taghizadeh A. Special library associations: structure & goals. *Journal of Librarianship and Information Organization Studies*. 1993; 4(2):179-94. [In Persian]. Available from: https://nastinfo.nlai.ir/article_1259.html?lang=e
  15. Nouri R, Raeisi AR. Hospital library standards: a missing link in the national accreditation of Iranian hospitals. *Journal of Health Administration*. 2021;24(1):9-10. doi: <http://10.52547/jha.24.1.9>
  16. Abdolazadeh Estakhry G, Mohamadkhani K, Jaafari P, Gouchian N. Explaining the role of medical teachers in electronic learning environments: qualitative content analysis. *Research in Medical Education*. 2024;15(4):1-12. [In Persian]. doi: <http://10.32592/rmegums.15.4.1>
  17. Moyo N. The professional association strengthening manual [Internet]. American College of Obstetricians and Gynecologists: American College of Obstetricians and Gynecologists; 2019 [updated 2023 oct 19; cited 2021 March 18]. 2nd ed: Available from: <https://www.acog.org/about>
  18. Shahpar Tofigh A. Developing a strategic plan for Iranian Sciences Association for sport management [master's thesis]. Tehran : Allameh Tabatabayi, 2012. [In Persian]
  19. Soltani H, A F, Vaezi R. The role of scientific associations in scientific public policies. *Iranian Journal of Management Sciences*. 2013;6(24):89-111. [In Persian]. Available from: http://journal.iams.ir/article_113_c564c3f06705170_a615507058a398b41.pdf
  20. Ahmadi H, Shafiee S. Research on the development of a strategic plan for the Iranian library and information science association Kermanshah. *Library and Information Sciences*. 2014 16(4):241-266. [In Persian]. Available from: https://lis.aqr-libjournal.ir/article_42419.html?lang=fa
  21. Mohseni M, Alipur O. Examining the performance of Iran Library and Information Association from the point of view of the board members and its officials. *Information and knowledge management*. 2015; 1(4): 77-86. Available from: <https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/1128604/>
  22. Lotfi S. The role of social networks in supporting the activities of scientific librarianship and information associations [master's thesis]. Tehran: Al-Zahra University; 2014. [In Persian]
  23. Ghaneirad M, Karakhani M, Mirzai A. An associational approach to the professional ethics of science in Iran. *Sociological Studies*. 2019;25(2):337-82. [In Persian]. <https://doi.org/10.22059/jsr.2019.70358>
  24. Mohseni M, Jarallahi A. Social participation in Iran. Tehran: Yaddasht; 2014.
  3. Zakersalehi G. Examining the open and hidden functions of scientific and research associations Rahyaft. 2001;10(23):64-9. [In Persian]. Available from: <https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.10272690.1379.10.23.1.6>
  4. Araste H. Philosophy of scientific associations. Rahyaft. 2004; 14(32):22-7. [In Persian]. Available from: https://rahyaft.nrisp.ac.ir/article_13365.html
  5. Eslami Shabjare R, Soleymannpour R, Tabei M. Pathology of student scientific associations according to the theory of functionalism (Scientific Associations of Ferdowsi University of Mashhad). *Quarterly of Social Studies Research in Iran*. 2022;10(4):1061-91. [In Persian]. <https://doi.org/10.22059/jsr.2021.307529.1097>
  6. Rajabali Beglou R, Tajdari F, Sadegh Vaziri F. Strategy development for Iranian Library & Information Science Association (ILISA) based on blue ocean strategy. *Journal of Studies in Library and Information Science*. 2023;15(3):19-38. [In Persian]. <https://doi.org/10.22055/slis.2021.34265.1763>
  7. Rai AK. Role of library associations in the betterment of librarianship in India. *Library Waves*. 2017;3(1):68-73. Available from: https://old.rjournals.com/wp-content/uploads/2021/11/295-299_RRIJM200509072.pdf
  8. Sepehr F, Shadmanfar S. Content analysis of articles presented in Iranian library and information science association seminars during 2000-2006. *Journal of Knowledge Studies (Library and Information Science and Information Technology)*. 2009 ; 2(4):25-38. [In Persian]. Available from: <https://sanad.iau.ir/en/Journal/qje/Article/1040944>
  9. Shabani A. The new role and function of the library and information association of Iran in the development of consultative and collaborative library activities in the country. *Information Research and Public Libraries*. 2002; 12(1-2):42-4. [In Persian]. Available from: <https://civilica.com/doc/1462695>
  10. Zerehsaz M, Azadi T, Pazouki F. The role of the Iranian library and information science association in the informal education of librarians. *Library Philosophy and Practice* [Internet]. 2009:[1 p.]. Available from: <https://digitalcommons.unl.edu/libphilprac/258>
  11. Ashrafi Rizi H. Librarianship and medical information in Iran: Lisna ; 2022 [cited 2022 Dec 5]. [In Persian]. Available from: <https://www.lisna.ir/white-leaf/item/5376>
  12. Sohanian Haghghi M. The study and survey of role and performance of Iranian Library and Information Science Association [Master]. Ferdowsi University, 2006.
  13. Jamali Mahmoie H, Sangari M, Vafaeian A. Evaluating the performance of the library and information association from the perspective of the

28. Khosravi F. The necessity of forming a scientific association of Iranian archivists and proposing effective components developing a strategic plan and a set of goals and activities [master's thesis]. Tehran: Al-Zahra University; 2018. [In Persian]
29. Matthews J. Strategic planning and management for library managers. NY: Libraries Unlimited; 2005.
30. Amiri M, Heidary G, Vakili Mofrad H. Strategic planning in libraries and information centers: its basics and requirements. Journal of Librarianship and Information Organization Studies. 2011; 22(1):20-31. [In Persian]. Available from: https://nastinfo.nlai.ir/article_170.html?lang=en
25. Abdulahi M. Function of scientific associations for development of science and scientific ethics. Iranian Journal of Sociology. 2002; 4(1):47-63. [In Persian]. Available from: <https://www.sid.ir/paper/67446/en>
26. Taghizadeh Qomi M, Mohammadi K, Matin A, Mohammadizadeh S, Naghizadeh M. The mission and goals of the Science and Technology Association from the perspective of science development in Iran, Tehran. The fourth national conference of technology management of Iran; 2010 [updated 2010 Jun 9. 1-10]. Available from: <https://civilica.com/doc/94620>
27. Keshavarzian S. Problems and challenges of specialized libraries in organizations 2018; 10(38-39):1-14. [In Persian]. Available from: https://shamseh.aqr-libjournal.ir/article_69327.html

